

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๗๐๓/ ๒๖๒๖

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

สลด.

ส่ง : กสค. ก.ก.

รับที่ : ร5339/65

26 พ.ค. 2565 เวลา 10.50 น.

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไทยตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๖๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนารายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๖๕

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องรายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๖๕ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีทราบผลการจัดสถานะดังกล่าว และพิจารณาสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๑) การเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง และ (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (United States Trade Representative: USTR) ได้จัดทำรายงานสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศคู่ค้าสำคัญภายใต้กฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ (Special 301) เป็นประจำทุกปี โดยประกาศผลการจัดสถานะในช่วงปลายเดือนเมษายน ทั้งนี้ ในการจัดสถานะดังกล่าว จะรวมถึงรายงานรายชื่อตลาดที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสูงในประเทศคู่ค้า (Notorious Markets) ของรอบปีก่อนหน้าด้วย

๑.๒ ก่อนปี ๒๕๖๐ ไทยได้ถูกจัดให้อยู่ในบัญชีประเทศที่ต้องจับตามองพิเศษ (Priority Watch List: PWL) จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ USTR ได้ปรับสถานะของไทยให้ดีขึ้นจากบัญชี PWL เป็นบัญชีประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch List: WL) และไทยยังคงสถานะในบัญชี WL หลังจากนั้นเป็นต้นมา

๑.๓ ในปี ๒๕๖๕ นี้ USTR ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้มีส่วนได้เสีย และประเทศที่ได้รับการประเมิน เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญาในแต่ละประเทศ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ได้จัดทำความคิดเห็น ประกอบด้วยข้อมูลความคืบหน้าและสถานะการดำเนินการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของไทย โดยเฉพาะในเรื่องที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญ และได้ยื่นต่อสำนักงาน USTR เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๕

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) กำหนดให้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศ ที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเนื่องจากการจัดสถานะประเทศไทยตามกฎหมายการค้า สหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ มีผลต่อภาพลักษณ์ด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ ประกอบกับข้อกีดขวาง และข้อเสนอแนะที่ระบุในรายงานของ USTR มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหลายหน่วยงาน จึงเห็นควรพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการจัดสถานะดังกล่าวและพิจารณาสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๓. สารสำคัญ

๓.๑ สถานะของไทยและประเทศคู่ค้าอื่นของสหรัฐฯ ประจำปี ๒๕๖๕

๓.๑.๑ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ USTR ได้ประกาศสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศคู่ค้า ประจำปี ๒๕๖๕ โดยไทยยังคงสถานะอยู่ในบัญชี WL ร่วมกับประเทศอื่นอีก ๑๙ ประเทศ ได้แก่ อัลจีเรีย บาร์เบโดส โบลิเวีย บราซิล แคนาดา โคลอมเบีย สาธารณรัฐโดมินิกัน เอกวาดอร์ อียิปต์ กัวเตมาลา เม็กซิโก ปากีสถาน ปารากวัย เปรู ตรินิแดดและโตเบโก ตุรกี เดิร์กเมนีสถาน อุซเบกิสถาน และเวียดนาม สำหรับประเทศที่อยู่ในบัญชี PWL มีจำนวน ๗ ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา ชิลี จีน อินเดีย อินโดนีเซีย รัสเซีย และเวเนซุเอลา

๓.๑.๒ ในส่วนของรายงาน Notorious Markets ประจำปี ๒๕๖๔ (ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายงาน Special ๓๐๑ ประจำปี ๒๕๖๕) USTR ได้เผยแพร่รายงานฯ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ โดยไม่มีการระบุย่านการค้าและตลาด (Physical market) และตลาดออนไลน์ (Online market) ในไทยว่าเป็นตลาดที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสูง

๓.๒ พัฒนาการและความคืบหน้าการดำเนินการของไทย

สหรัฐฯ แสดงความพอใจต่อนโยบายและผลการดำเนินการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของไทยที่สำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กลไกการทำงานของคณะกรรมการนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะอนุกรรมการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมีพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ส่งผลให้การประสานงานในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างหน่วยงานภาครัฐเป็นไปอย่างราบรื่น

๓.๒.๒ การป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของไทยมีความต่อเนื่อง มีการเพิ่มความพยายามในการปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์บนสื่อออนไลน์ผ่านการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเผยแพร่สถิติการจับกุมผ่านช่องทางออนไลน์ และการจัดกิจกรรมรณรงค์สร้างความตระหนักรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาในหลากหลายรูปแบบ

๓.๒.๓ การจัดทำ “แนวทางการจัดซื้อจัดจ้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software: ซอฟต์แวร์) และการใช้งานซอฟต์แวร์ที่มีลิขสิทธิ์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ” เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในภาครัฐ

๓.๒.๔ การประกาศพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๕ ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ซึ่งจะทำให้ไทยพร้อมเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty: WCT) ในกรณีนี้ สหรัฐฯ สนับสนุนให้ไทยเร่งดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อเตรียมการเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญาว่าด้วยการแสดงและสิ่งบันทึกเสียงขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Performances and Phonograms Treaty: WPPT) ต่อไป

๓.๒.๕ การเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงขั้นตอนการจดทะเบียน และเตรียมการเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียน

การออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ (Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs)

๓.๒.๖ การเพิ่มจำนวนผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรของกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อแก้ไขปัญหางานจดทะเบียนสิทธิบัตรค้างสะสม

๓.๓ ข้อกังวล/ข้อเสนอแนะของสหรัฐฯ

๓.๓.๑ สหรัฐฯ เห็นว่า ไทยยังคงมีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การจำหน่ายสินค้าละเมิดเครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะในช่องทางออนไลน์ การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในภาคเอกชน และการละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ผ่านอุปกรณ์หรือแอปพลิเคชันสำหรับการสตรีมและดาวน์โหลด ตลอดจนการดำเนินคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทางแพ่งใช้เวลานานและค่าเสียหายที่เจ้าของสิทธิได้รับยังไม่สมเหตุสมผล

๓.๓.๒ เน้นย้ำให้การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตอบสนองต่อข้อกังวลของสหรัฐฯ เช่น การบังคับใช้สิทธิกรณีมีการลักลอบบันทึกภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ (Camcording) การจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์โดยมิชอบ และข้อยกเว้นเรื่องการหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี (Technological Protection Measures: TPM) ที่สหรัฐฯ เห็นว่ากว้างขวางเกินไป

๓.๓.๓ พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ยังคงมีเรื่องการกำหนดสัดส่วนระหว่างภาพยนตร์ไทยกับภาพยนตร์ต่างประเทศที่จะนำออกฉายในโรงภาพยนตร์

๓.๓.๔ ยังคงมีปัญหางานจดทะเบียนสิทธิบัตรค้างสะสม

๓.๓.๕ ควรมีการป้องกันที่มีประสิทธิภาพในการนำข้อมูลผลการทดสอบยาและเคมีภัณฑ์ทางการแพทย์ซึ่งเป็นความลับ ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์โดยไม่เป็นธรรม หรือการเปิดเผยข้อมูลฯ โดยไม่ชอบ

๓.๔ การดำเนินการต่อไป

สหรัฐฯ ระบุในรายงานฯ ว่า จะทำงานร่วมกับไทยเพื่อติดตามความคืบหน้าและผลการดำเนินการในประเด็นต่างๆ ที่เป็นข้อกังวล/ข้อเสนอแนะของสหรัฐฯ ภายใต้กรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุนไทย – สหรัฐฯ (Trade and Investment Framework Agreement: TIFA) และการหารือสองฝ่ายในโอกาสต่างๆ ต่อไป

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔. ความเห็นของกระทรวงพาณิชย์

๔.๑ รายงานฯ ในปีนี้มีการระบุข้อห่วงกังวลคล้ายคลึงกับรายงานฯ ของปี ๒๕๖๔ ซึ่งอาจไม่สะท้อนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาในช่วงที่ผ่านมาของไทยที่มีความคืบหน้าอย่างมีนัยสำคัญและเกิดผลเป็นรูปธรรมหลายด้าน เช่น การผลักดันพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยยังมีการกวดขันการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง โดยรายงาน Notorious Markets ประจำปี ๒๕๖๔ ที่ USTR เผยแพร่เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ก็ไม่มีการระบุตลาดในไทยที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสูงแต่อย่างใด ในกรณีนี้ กระทรวงพาณิชย์จะเร่งสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสหรัฐฯ โดยเฉพาะ USTR เพื่อให้สะท้อนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพัฒนาการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของไทยในรายงาน Special 301 ฉบับถัดไปได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งเร่งรัดการจัดทำแผนงานด้านทรัพย์สินทางปัญญา (IP Work Plan) ร่วมกับ USTR เพื่อให้ไทยหลุดจากบัญชี WL ต่อไป

๔.๒ โดยที่ปัจจุบัน USTR อยู่ระหว่างการแต่งตั้งหัวหน้าคณะเจรจาด้านนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา (Chief Innovation and Intellectual Property Negotiator) ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญในการจัดทำรายงาน Special 301 จึงทำให้การพิจารณาของ USTR เพื่อปรับสถานะของไทยออกจากบัญชี WL ในรายงานฯ ประจำปีนี้ ขาดการตัดสินใจจากตำแหน่งนโยบายที่สำคัญดังกล่าว อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการจัดทำ IP Work Plan ร่วมกับไทยอีกด้วย

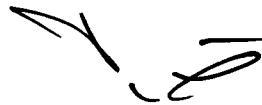
๕. ข้อเสนอของกระทรวงพาณิชย์

๕.๑ เนื่องจากการจัดสถานะประเทศไทยตามกฎหมายการค้าสำหรับรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ มีผลต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ ประกอบกับข้อกังวลและข้อเสนอแนะที่ระบุในรายงานฯ ของ USTR มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการจัดสถานะดังกล่าว

๕.๒ นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อการประเมินสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทยในรอบถัดไป ตลอดทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาและเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย เห็นควรเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาอนุมัติสั่งการกำชับให้หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทัพบก กองทัพเรือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมศุลกากร สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกรมทรัพย์สินทางปัญญา กวดขันปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในช่องทางออนไลน์ การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในภาคเอกชน และการละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ผ่านอุปกรณ์หรือแอปพลิเคชันสำหรับการสตรีมและดาวน์โหลด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กองพัฒนาความร่วมมือทรัพย์สินทางปัญญา
โทรศัพท์ ๐๒ ๕๔๗ ๔๖๕๓
โทรสาร ๐๒ ๕๔๗ ๔๖๕๑